

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ФАКУЛЬТЕТ ЮРИДИЧНИЙ
Кафедра конституційного, адміністративного та фінансового права**

**Освітньо-професійна програма «бакалавр»
Спеціальність 293 Міжнародне право
галузі знань 29 Міжнародні відносини**

Назва навчальної дисципліни	Порівняльне конституційне право
Викладач	Лекції, семінарські заняття, консультації, екзамен - Івановська Алла Миколаївна, доктор юридичних наук, доцент (http://www.univer.km.ua/kafedra.php?kafid=11&w=sklad).
Контактна інформація та науковий профіль викладача	Електронна адреса: ivanovskaalla@gmail.com a_ivanovska@univer.km.ua Профілі в наукових базах даних: ORCID: https://orcid.org/0000-0001-8608-5030 Google Академія: https://scholar.google.com/citations?user=xrkdna0AAAAJ
Інформаційні ресурси	Електронна бібліотека: http://elibrary.univer.km.ua/index.php
Консультації	Офлайн консультації: навчальний корпус № 4, вул. Проскурівська, 57, ауд. 224: Івановська Алла Миколаївна: відповідно до розкладу. Онлайн консультації: за попередньою домовленістю електронною поштою у робочі дні з 9.00 до 17.00 Консультації протягом семестру: згідно із затвердженим розкладом. Консультації до екзамену: напередодні екзамену згідно із затвердженим розкладом.

Опис навчальної дисципліни

Цілі та особливості навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна «Міжнародне фінансове право» забезпечує досягнення таких результатів навчання, передбачених освітньо-професійною програмою підготовки на першому рівні здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра зі спеціальності 293 Міжнародне право галузі знань 29 Міжнародні відносини: - пояснювати зміст дефініцій основних термінів, що розкривають суть конституційного права; - визначати специфіку законодавства у сфері організації і здійснення державної влади; - характеризувати особливості регулювання конституційних правовідносин; - відтворювати визначення понятійно-термінологічного апарату. Набуті знання забезпечують розуміння студентам уявлення про основні інститути конституційного права. В результаті вивчення дисципліни студенти повинні:
--	--

	<p><u>знати:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • зміст дефініцій основних термінів, що розкривають суть конституційного права; • специфіку конституційного законодавства; • конституційно-правові основи суспільного ладу та державної політики; • основи конституційного права окремих держав; • сучасні проблеми вітчизняного конституційного законодавства; <p><u>вміти:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • аналізувати положення та особливості конституційних актів окремих країн світу; • визначати та порівнювати специфіку різних правових систем світу; • проводити ґрунтовний порівняльний аналіз конституційних засад державного будівництва різних держав з конституційними засадами розбудови України; • орієнтуватись у сучасній геополітичній ситуації, визначати місце та роль держав на політичній карті світу; • висловлювати своє бачення перспектив розвитку конституціоналізму в окремих державах, визначати шляхи вдосконалення конституційно-правового регулювання суспільних відносин в Україні; • використовувати знання, набуті при вивченні даної дисципліни для розв'язання питань вдосконалення процесу державотворення у подальшій практичній діяльності.
<p>Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни</p>	<p><u>Загальні компетентності:</u> ЗК-1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; ЗК-3 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; ЗК-6 Здатність аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення; ЗК-8 Здатність працювати як автономно, так і у команді.</p> <p><u>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності :</u> СК-4 Уміння самостійно здійснювати наукові дослідження актуальних проблем міжнародного права, визначати наукові проблеми, нерозроблені або недостатньо розроблені у відповідних науках та міждисциплінарних дослідженнях, готувати наукові тексти про проміжні та кінцеві результати досліджень, готувати та здійснювати публічну апробацію результатів досліджень; СК-8 Уміння розробляти юридичну позицію в інтересах клієнта, а також контраргументи проти позиції опонентів; вести дискусію й дебати з міжнародно-правових і загальноюридичних питань; СК-11 Уміння здійснювати ефективну комунікацію в мультикультурному середовищі (українською та іноземною (іноземними) мовою (мовами));</p>
<p>Результати навчання</p>	<p><u>Студент повинен продемонструвати такі результати навчання:</u> ПРН-5 Здатність здійснювати професійну діяльність на основі етичних принципів, дотримання прав людини, сприяння вирішенню проблем; ПРН-7 Здатність до самостійної та групової роботи, отримання прийнятного результату в умовах обмеженого часу; ПРН-11 Уміння вести формальну та неформальну ділову бесіду у сфері міжнародних відносин і зовнішньої політики; ПРН-12 Здатність на професійному рівні брати участь у фахових дискусіях із міжнародно-правових і загальноюридичних питань; поважати опонентів та їхню позицію;</p>

	ПРН-20 Уміння демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.			
Місце дисципліни в логічній схемі (Передреквізити і постреквізити навчальної дисципліни)	Курс навчання – 2-й, семестр – 1-й. Тип дисципліни - вибіркова. Для успішного опанування дисципліни студенти повинні володіти знаннями навчальних дисциплін – ОДПП 1.2.5. Римське право; Знання цієї навчальної дисципліни слугуватимуть базою для подальшого вивчення дисциплін: ОДПП 1.2.8. Інституційне право Європейського Союзу; ОДПП 1.2.9. Порівняльне адміністративне право; ОДПП 1.2.10. Матеріальне право Європейського Союзу; ОДПП 1.2.11. Міжнародне публічне право.			
Обсяг навчальної дисципліни	кредитів ЄКТС 3/90 годин, у тому числі, самостійної роботи - 46 годин, лекційних - 24 години, семінарських - 20 годин.			
Форма навчання	Денна			
Мова викладання	Українська			
Формат вивчення навчальної дисципліни	Лекції, семінарські заняття, виконання самостійної роботи, консультації, екзамен тощо. Для осіб із особливими освітніми потребами, у разі необхідності, розробляється індивідуальний формат вивчення навчальної дисципліни.			
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор, комп'ютер.			
Зміст навчальної дисципліни та організація поточного та підсумкового контролю	Години (лек. / сем. / СРС)	Тема	Методи навчання та форми поточного контролю	Максимальна кількість балів
	2/2/4	Поняття та джерела конституційного права	Усний виклад, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання	Лекція 1 – 0,83 Семінарське заняття 1– 5 СРС – 2
	2/2/6	Конституційно-правовий статус людини і громадянина	Усний виклад, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання	Лекція 2 – 0,83 Семінарське заняття 2 – 5 СРС – 2
	2/2/4	Політичні партії та партійні системи світу	Усний виклад, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання	Лекція 3 – 0,83 Семінарське заняття 3 – 5 СРС – 2
	4/2/6	Конституційні інститути безпосередньої демократії	Усний виклад, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання	Лекція 4 – 0,83 Лекція 5 – 0,83 Семінарське заняття 4 – 5 СРС – 2
	4/2/6	Конституційні інститути безпосередньої демократії		
	4/2/4	Конституційні моделі законодавчої влади	Усний виклад, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання	Лекція 6 – 0,83 Лекція 7 – 0,83 Семінарське заняття 5– 5

	4/2/4	Конституційні моделі законодавчої влади		СРС – 2
	2/2/4	Конституційні моделі виконавчої влади	Усний виклад, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання	Лекція 8 – 0,83 Семинарське заняття 6 – 5 СРС – 2
	2/2/6	Інститут глави держави	Усний виклад, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання	Лекція 9 – 0,83 Семинарське заняття 7 – 5 СРС – 2
	2/2/4	Конституційні моделі судової влади	Усний виклад, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання	Лекція 10 – 0,83 Семинарське заняття 8 – 5 СРС – 2
	2/2/4	Моделі конституційного контролю	Усний виклад, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання	Лекція 11 – 0,83 Семинарське заняття 9 – 5 СРС – 2
	2/2/4	Порівняльне муніципальне право	Усний виклад, презентації, дискусійні питання, індивідуальні завдання	Лекція 12 – 0,83 Семинарське заняття 10 – 5 СРС – 2
	<p>Питання для підсумкового контролю наведені у навчально-методичних матеріалах дисципліни Порівняльне конституційне право та в електронній бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php)</p> <p>Екзамен усний. Усна форма - структура екзаменаційного білету включає 3 питання.</p>			
Рекомендовані джерела для вивчення навчальної дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Державне право зарубіжних країн (у схемах) : навч. посіб. / Б. В. Калиновський, О. Я. Лапка, Н. Я. Лапка, Т. О. Пікуля, Л. А. Івершенко, Л. М. Козодой, К. В. Тарасенко; За заг. ред. О. Я. Лапки. К. : КНТ, 2012. 528 с. 2. Енгибарян Р.В. Сравнительное конституционное право : учеб. пособ. Ростов-на-Дону, 2007. 542 с. 3. Енгибарян Р.В. Конституционное развитие в современном мире. Основные тенденции : монография. Московский гос. ин-т международных отношений (ун-т) МИД России. Международный ин-т управления. М. : Норма, 2007. 495 с. 4. Івановська А. М. Конституційне право зарубіжних країн : навчальний посібник. В 2-х частинах. Частина 1. Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2018. 597 с. 5. Івановська А. М. Конституційне право зарубіжних країн : навчальний посібник. В 2-х частинах. Частина 2. Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2018. 652 с. 6. Конституційне право зарубіжних країн : навч. посібник / М. С. Горшеньова, К. О. Закоморна, В. О. Ріяка та ін. ; за заг. ред. В. О. Ріяки. К. : Юрінком Інтер, 2006. 544 с. 7. Кириченко В. М., Куракін О. М. Порівняльне конституційне право : модульний курс : навчальний посібник. К. : «Центр учбової літератури», 2012. 256 с. 8. Крусян А. Р. Сучасний український конституціоналізм : монографія. К. : Юрінком Інтер, 2010. 560 с. 9. Лісничий В.В. Політичні та адміністративні системи зарубіжних країн : навч. посібник. К. : Професіонал, 2004. 335 с. 			

	<p>10. Панкевич О. З. Державне право зарубіжних держав: підручник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2018. 260 с.</p> <p>11. Панов А. В. Державне (конституційне) право зарубіжних країн : курс лекцій. Ужгород, 2012. 104 с.</p> <p>12. Проблеми теорії конституційного права України : монографія / за заг. ред. Ю.С. Шемшученка. К. : Парламентське вид-во, 2013. 616 с.</p> <p>13. Публічна влада в Україні : проблемні аспекти та шляхи вдосконалення : колективна монографія / за заг. ред. доктора юридичних наук, доцента Буханевича О. М. Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2018. 420 с.</p> <p>14. Сравнительное конституционное право : учебник / под общей ред. А.И. Ковлера. М. : Издат. фирма «Манускрипт», 1996. 729 с.</p> <p>15. Шаповал В. Н. Сравнительное конституционное право. Киев : ИД «Княгиня Ольга», 2007. 416 с.</p>
Політика щодо деделайнів та здобуття балів за пропущені заняття	<p>Здобуття балів за пропущені лекції та семінарські заняття відбувається у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу у ХУУП, затвердженим рішенням вченої ради від 29.05.2017 р., протокол №14, введеним в дію наказом від 06.06.2017 р. № 279/17 (http://www.univer.km.ua/page.php?pid=158).</p> <p>Студент відпрацьовує пропущені семінарські заняття згідно з графіком консультацій в усній формі.</p> <p>Зважаючи на епідеміологічну ситуацію завдання для відпрацювання пропущених лекційних та/або семінарських занять можуть включати виконання есе, презентацій, заповнення таблиць, пошуку та опрацювання нормативно-правових актів зарубіжних країн та України з відповідної тематики, та можуть надсилатись на пошту викладача.</p>
Критерії оцінювання	<p>1. Положення про організацію освітнього процесу у ХУУП, затверджене рішенням вченої ради від 29.05.2017 р., протокол №14, введене в дію наказом від 06.06.2017 р. № 279/17 (http://www.univer.km.ua/page.php?pid=158).</p> <p>2. Положення про систему рейтингового оцінювання результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти у Хмельницькому університеті управління та права наказом від 19.02.2019 р. №74/19 (http://www.univer.km.ua/page/Polozhennya_ratings.pdf).</p>
Можливість визнання результатів неформальної освіти	<p>Здобувачу вищої освіти визнаються результати участі у онлайн-тренінгах за тематикою, пов'язаною з навчальною дисципліною, у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу (за умови наявності сертифікату). Кількість зарахованих балів залежить від тематики онлайн курсу.</p> <p>Здобувачу вищої освіти за участь у конференції за тематикою, пов'язаною з навчальною дисципліною зараховується 10 балів за самостійну роботу.</p>
Політика академічної доброчесності	<p>Розділ «Академічна доброчесність» на сайті Університету http://univer.km.ua/page.php?pid=188</p>
Політика врегулювання конфліктів	<p>Етичний кодекс Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджений рішенням вченої ради університету 27 травня 2020 року, протокол № 9, введений в дію наказом від 27.05.2020 р. № 201/20 (http://www.univer.km.ua/)</p>
Політика щодо інших питань	<p>Вимоги викладача:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обов'язкове відвідування навчальних занять; - активність студента під час практичних занять; - своєчасне виконання завдань самостійної роботи;

	<ul style="list-style-type: none"> - відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) на консультаціях. <p>Не допустимо:</p> <ul style="list-style-type: none"> - пропуск занять без поважних причин; - запізнення на заняття; - користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів нормативно-правових актів); - списування та плагіат. <p>Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни «Порівняльне конституційне право», є сумою балів за лекції, семінарські заняття та самостійну роботу плюс бали, отримані під час екзамену.</p>
Зворотній зв'язок	<ol style="list-style-type: none"> 1) Під час аудиторних занять, консультацій. 2) За допомогою анкетування після завершення вивчення навчальної дисципліни, регулярних анкетувань студентів, що проводяться в університеті.

Затверджено на засіданні кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права
27 серпня 2021 року, протокол № 1.

В.о.завідувача кафедри _____
(підпис)

І.Л. Самсін
(ініціали та прізвище)

Погоджено

Декан юридичного факультету

_____ С.А. Крушинський
(підпис) (ініціали та прізвище)

27 серпня 2021 року

Обліковий обсяг – 0,33 ум.др.арк.